

PRZESTĘPCZOŚĆ W ROSJI
Z PERSPEKTYWY KRYMINOLOGII I PRAWA KARNEGO

Katarzyna Laskowska

PRZESTĘPCZOŚĆ W ROSJI
Z PERSPEKTYWY KRYMINOLOGII I PRAWA KARNEGO

Temida2

Białystok 2016

© Copyright by Temida 2

Białystok 2016

Redaktor Naukowy Wydawnictwa Temida 2: Cezary Kosikowski

Rada Naukowa Wydawnictwa Temida 2:

Przewodniczący Rady Naukowej Wydawnictwa Temida 2: Emil W. Plywaczewski

Członkowie z Uniwersytetu w Białymstoku: Stanisław Bożyk, Leonard Etel, Ewa M. Guzik-Makaruk, Adam Jamróż, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Cezary Kulesza, Agnieszka Malarewicz-Jakubów, Maciej Perkowski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Joanna Sieńczyło-Chlabicz, Ryszard Skarzyński, Halina Świączkowska, Jaroslav Volkonovski, Mieczysława Zdanowicz

Członkowie z Polski: Marian Filar (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Edward Gniewek (Uniwersytet Wrocławski), Lech Paprzycki (Sąd Najwyższy)

Członkowie zagraniczni: Lidia Abramczyk (Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupały w Grodnie, Białoruś), Vladimir Babčak (Uniwersytet w Koszycach, Słowacja), Renata Almeida da Costa (Uniwersytet La Salle, Brazylia), Chris Eskridge (Uniwersytet w Nebrasce, USA), José Luis Iriarte Ángel (Uniwersytet Navarra, Hiszpania), Marina Karasjewa (Uniwersytet w Woroneżu, Rosja), Bernhard Kitous (Uniwersytet w Rennes, Francja), Martin Krygier (Uniwersytet w Nowej Południowej Walii, Australia), Petr Mrkyvka (Uniwersytet Masaryka, Czechy), Marcel Alexander Niggli (Uniwersytet we Fryburgu, Szwajcaria), Andrej A. Novikov (Państwowy Uniwersytet w Sankt Petersburgu, Rosja), Sławomir Redo (Uniwersytet Wiedeński, Austria), Bernd Schünemann (Uniwersytet w Monachium, Niemcy), Sebastiano Tafaro (Uniwersytet w Bari, Włochy), Wiktor Trinczuk (Kijowski Narodowy Handlowo-Ekonomiczny Uniwersytet, Ukraina)

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978-83-62813-85-8

Recenzenci: Adam Lityński, Denis Solodov

Opracowanie graficzne i typograficzne: Jerzy Banasiuk

Projekt okładki: Jerzy Banasiuk

Redakcja techniczna: Jerzy Banasiuk

Korekta: Bogumiła Mancewicz

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy i wsparciu finansowym
Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

Spis treści

Wprowadzenie.....	9
-------------------	---

Rozdział I

PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ REAKCJA WOBEC ZJAWISKA W IMPERIUM ROSYJSKIM I ZWIĄZKU RADZIECKIM

§ 1. Rozwój przestępczości w Imperium Rosyjskim w latach 1857-1916 i reakcja wobec zjawiska.....	15
1. Stan przestępczości w Imperium Rosyjskim w latach 1857-1916	15
2. Reakcja państwa wobec przestępczości.....	21
§ 2. Rozwój przestępczości w Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republice Radzieckiej (RSFRR) w latach 1917-1991 i reakcja wobec zjawiska.....	26
1. Stan przestępczości w RSFRR w latach 1917-1960	26
2. Stan przestępczości w RSFRR w latach 1961-1991	32
§ 3. Reakcja państwa wobec przestępczości w RSFRR w okresie 1917-1991	38
1. Działalność organów państwowych w zakresie prawa karnego	38
2. Działalność organów państwowych w zakresie rejestracji przestępstw ...	102
3. Działalność organów państwowych w zakresie wymiaru sprawiedliwości.....	105
§ 4. Wnioski.....	113

Rozdział II

PRZESTĘPCZOŚĆ W FEDERACJI ROSYJSKIEJ W LATACH 1992-2013

§ 1. Stan przestępczości w Federacji Rosyjskiej w latach 1992-2013	118
1. Dynamika przestępczości.....	118
2. Struktura przestępczości.....	125
§ 2. Charakterystyka ujawnionych sprawców przestępstw	137
§ 3. Regionalny obraz przestępczości	148
§ 4. Tendencje rozwoju przestępczości.....	152

1. Wysoki poziom aktywności zorganizowanych struktur przestępczych....	152
2. Przemoc i korupcja jako dominujące sposoby dokonywania przestępstw	156
3. Dążenie do osiągnięcia zysków jako podstawowy cel popelniania przestępstw	160
4. Internacjonalizacja przestępczości	162
§ 5. Działalność organów państwowych w zakresie rejestracji przestępstw.....	164
§ 6. Wnioski	174

Rozdział III

PRAWO KARNE FEDERACJI ROSYJSKIEJ WOBEC PRZESTĘPCZOŚCI W LATACH 1992-2013

§ 1. Prawo karne w latach 1992-1996	177
§ 2. Prawo karne w latach 1997-2013	180
1. Regulacje kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej z 1996 r. (stan na 01.01.1997 r.)	180
2. Zmiany prawa karnego w latach 1997-2013.....	232
3. Ocena kierunków zmian kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w okresie od 01.01.1997 r. do 31.12.2013 r.....	274
§ 3. Wnioski	306

Rozdział IV

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI WOBEC PRZESTĘPCZOŚCI W FEDERACJI ROSYJSKIEJ W LATACH 2003-2013

§ 1. Ogólna charakterystyka skazań w Federacji Rosyjskiej w latach 2003-2013	310
1. Dynamika skazań w Rosji w latach 2003-2013	310
2. Kary orzekane wobec skazanych.....	329
3. Charakterystyka skazanych.....	348
§ 2. Szczegółowa charakterystyka skazań w Federacji Rosyjskiej w latach 2009-2013	356
1. Skazania na kary zasadnicze	356
2. Skazania na kary dodatkowe	367
3. Skazania na konfiskatę mienia.....	371
4. Zwolnienia z kary	374

Spis treści

---

§ 3. Wnioski.....	375
Podsumowanie	381
Bibliografia	387
Aneks	407